Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (piąta izba)

z dnia 21 marca 2019 r.*

Uchybienie zobowiązaniom państwa członkowskiego – Dyrektywa 1999/31/WE – Artykuł 14 lit. b) i c) – Składowanie odpadów – Istniejące składowiska odpadów – Naruszenie

W sprawie C-498/17

mającej za przedmiot skargę o stwierdzenie, na podstawie art. 258 TFUE, uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, wniesioną w dniu 17 sierpnia 2017 r.,

Komisja Europejska, reprezentowana przez G. Gattinarę, F. Thirana oraz E. Sanfrutos Cano, działających w charakterze pełnomocników,

strona skarżąca,

przeciwko

Republice Włoskiej, reprezentowanej przez G. Palmieri, działającej w charakterze pełnomocnika, wspieranej przez G. Palatiella, avvocato dello Stato,

strona pozwana,

TRYBUNAŁ (piąta izba),

w składzie: E. Regan (sprawozdawca), prezes izby, C. Lycourgos, E. Juhász, M. Ilešič i I. Jarukaitis, sędziowie,

rzecznik generalny: Y. Bot,

sekretarz: R. Schiano, administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 22 listopada 2018 r.,

podjąwszy, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, decyzję o rozstrzygnięciu sprawy bez opinii,

wydaje następujący

Wyrok

1 Poprzez swoją skargę Komisja Europejska wnosi do Trybunału o stwierdzenie, że nie przyjmując w odniesieniu do składowisk odpadów położonych w miejscowościach: Avigliano (Serre Le Brecce), Ferrandina (Venita), Genzano di Lucania (Matinella), Latronico (Torre), Lauria (Carpineto), Maratea

* Język postępowania: włoski.

(Montescuro), Moliterno (Tempa La Guarella), Potenza (dwa składowiska, Montegrosso-Pallareta), Rapolla (Albero in Piano), Roccanova (Serre), Sant'Angelo Le Fratte (Farisi), Campotosto (Reperduso), Capistrello (Trasolero), Francavilla (Valle Anzuca), L'Aquila (Ponte delle Grotte), Andria (D'Oria G. & C. Snc), Canosa (CO.BE.MA), Bisceglie (CO.GE.SER), Andria (F.lli Acquaviva), Trani (BAT-Igea Srl), Torviscosa (spółka Caffaro), Atella (Cafaro), Corleto Perticara (Tempa Masone), Marsico Nuovo (Galaino), Matera (La Martella), Pescopagano (Domacchia), Rionero in Volture (Ventaruolo), Salandra (Piano del Governo), San Mauro Forte (Priati), Senise (Palomabara), Tito (Aia dei Monaci), Tito (Valle del Forno), Capestrano (Tirassegno), Castellalto (Colle Coccu), Castelvecchio Calvisio (Termine), Corfinio (Cannucce), Corfinio (Case querceto), Mosciano S. Angelo (Santa Assunta), S. Omero (Ficcadenti), Montecorvino Pugliano (Parapoti), San Bartolomeo in Galdo (Serra Pastore), Trivigano (dawniej Cava Zof) i Torviscosa (La Valletta) wszystkich niezbędnych środków w celu zamknięcia bez zbędnej zwłoki, zgodnie z art. 7 lit. g) i art. 13 dyrektywy Rady 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów (Dz.U. 1999, L 182, s. 1), tych spośród powyższych składowisk, które nie uzyskały zezwolenia na dalsze prowadzenie działalności zgodnie z art. 8 tej dyrektywy, lub wszystkich niezbędnych środków koniecznych w celu zapewnienia zgodności z ową dyrektywą tych z wymienionych składowisk, które uzyskały zezwolenie na dalszą działalność, bez uszczerbku dla przesłanek określonych w pkt 1 załącznika I do tej samej dyrektywy, Republika Włoska uchybiła swoim zobowiązaniom ciążącym na niej na mocy art. 14 lit. b) i c) dyrektywy 1999/31.

Ramy prawne

2 Zgodnie z art. 1 dyrektywy 1999/31, zatytułowanym „Ogólny cel":

„1. Uwzględniając spełnienie wymagań dyrektywy [Rady 75/442/EWG z dnia 15 lipca 1975 r. w sprawie odpadów (Dz.U. 1975, L 194, s. 39)], w szczególności jej art. 3 i 4, celem niniejszej dyrektywy jest poprzez surowe wymagania eksploatacyjne i techniczne dotyczące odpadów i składowisk zapewnienie środków, procedur i zasad postępowania zmierzających do zapobiegania negatywnym dla środowiska skutkom składowania odpadów w trakcie całego cyklu istnienia składowiska, w szczególności zanieczyszczeniu wód powierzchniowych, wód gruntowych, gleby i powietrza oraz skutków dla środowiska globalnego, włącznie z efektem cieplarnianym, a także wszelkiego ryzyka dla zdrowia ludzkiego lub zmniejszenia [ich] w jak największym stopniu.

2. W odniesieniu do właściwości technicznych składowisk niniejsza dyrektywa zawiera dla tych składowisk, dla których zastosowanie ma dyrektywa [Rady 96/61/WE z dnia 24 września 1996 r. dotycząca zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli (Dz.U. 1996, L 257, s. 26)], odpowiednie wymagania techniczne w celu uszczegółowienia ogólnych wymagań tej dyrektywy. Odpowiednie wymagania dyrektywy 96/61/WE uważa się za spełnione, jeżeli zostaną spełnione wymagania niniejszej dyrektywy".

3 Artykuł 7 dyrektywy 1999/31, zatytułowany „Wniosek o udzielenie zezwolenia", stanowi:

„Państwa członkowskie podejmują środki, aby wniosek o udzielenie zezwolenia na utworzenie składowiska odpadów obowiązkowo zawierał przynajmniej dane szczegółowe dotyczące następujących kwestii:

[…]

g) proponowanego planu procedur zamknięcia i poeksploatacyjnego nadzoru;

[…]".

4 Artykuł 8 tej dyrektywy, zatytułowany „Warunki udzielenia zezwolenia”, stanowi:

„Państwa członkowskie podejmują środki, aby:

a) właściwe władze nie wydawały zezwolenia na utworzenie składowiska, jeżeli nie posiadają pewności w następujących sprawach:
   i) bez uszczerbku dla art. 3 ust. 4 i 5, projekt dotyczący składowiska spełnia wszystkie wymagania niniejszej dyrektywy z uwzględnieniem załączników;
   ii) zarządzanie składowiskiem odpadów znajduje się w rękach osoby fizycznej, która posiada formalne kompetencje do prowadzenia składowiska; zapewniono profesjonalny i techniczny rozwój oraz kształcenie podmiotów zajmujących się składowiskiem i personelu;
   iii) składowisko odpadów jest obsługiwane w taki sposób, że podjęto konieczne środki zapobiegające wypadkom i ograniczające ich konsekwencje;
   iv) odpowiednie zabezpieczenia w formie zabezpieczenia finansowego lub jego odpowiednika na podstawie procedur, o których zadecydują państwa członkowskie, zostały lub zostaną przez wnioskodawcę złożone przed rozpoczęciem operacji składowania w celu zapewnienia, że [by] warunki (włącznie z przepisami dotyczącymi okresu poeksploatacyjnego nadzoru) wynikające z zezwolenia wydanego zgodnie z przepisami niniejszej dyrektywy zostaną [zostały] wypełnione oraz że [by] procedura zamknięcia wymagana przez art. 13 jest [była] przestrzegana. Zabezpieczenie to lub jego odpowiednik obowiązują tak długo, jak [długo] wymagają tego działania utrzymania i poeksploatacyjnego nadzoru nad składowiskiem, zgodnie z art. 13 lit. d). Państwa członkowskie mogą oświadczyć na swój własny użytek, że punkt ten nie odnosi się do składowisk odpadów obojętnych;

b) projekt dotyczący składowiska odpadów jest zgodny z odpowiednim planem zarządzania odpadami lub planami określonymi w art. 7 dyrektywy 75/442/EWG;

c) przed rozpoczęciem działań składowania właściwe władze przeprowadzają kontrolę składowiska w celu upewnienia się, że jest ono zgodne z odpowiednimi warunkami zezwolenia. Nie zmniejsza to w żaden sposób odpowiedzialności podmiotu zajmującego się składowiskiem, zgodnie z warunkami zezwolenia”.

5 Zgodnie z art. 13 dyrektywy 1999/31, zatytułowanym „Procedury zamknięcia i poeksploatacyjnego nadzoru”:

„Państwa członkowskie podejmują środki, aby, gdzie stosowne, zgodnie z zezwoleniem:

a) składowisko odpadów lub jego część rozpoczynało procedurę zamknięcia:
   i) gdy spełniono odpowiednie warunki określone w zezwoleniu;

      lub
   ii) zgodnie z zezwoleniem właściwych władz – na prośbę [na wniosek] podmiotu zajmującego się składowiskiem;

      lub
   iii) zgodnie z uzasadnioną decyzją właściwych władz;

b) składowisko odpadów lub jego część może być uznane za całkowicie zamknięte po tym, jak [wyłącznie w wypadku gdy] właściwe władze przeprowadzą ostateczną kontrolę składowiska, ocenią wszystkie sprawozdania złożone przez podmiot zajmujący się składowiskiem oraz zgłoszą podmiotowi zajmującemu się składowiskiem zgodę na zamknięcie. W żaden sposób nie ogranicza to odpowiedzialności podmiotu zajmującego się składowiskiem, zgodnie z warunkami zezwolenia;

[…]”.

6 Artykuł 14 tej dyrektywy, zatytułowany „Istniejące składowiska odpadów”, brzmi następująco:

„Państwa członkowskie podejmują środki, aby składowiska odpadów, które posiadają zezwolenia lub które już działają w czasie transpozycji niniejszej dyrektywy, nie mogły kontynuować działań, jeżeli nie zostaną podjęte tak szybko, jak to możliwe, lecz nie później niż w ciągu ośmiu lat od daty ustanowionej w art. 18 ust. 1, środki wymienione poniżej:

a) w ciągu jednego roku od daty ustanowionej w art. 18 ust. 1 podmiot zajmujący się składowiskiem przygotowuje i przedstawia właściwym władzom w celu zatwierdzenia plan zagospodarowania składowiska, włącznie z elementami wymienionymi w art. 8, oraz wszelkie środki korygujące, które zdaniem podmiotu zajmującego się składowiskiem będą potrzebne do spełnienia wymagań niniejszej dyrektywy, z wyjątkiem wymagań określonych w pkt 1 załącznika I;

b) po przedstawieniu [im] planu zagospodarowania właściwe władze podejmują ostateczną decyzję w sprawie dalszego działania składowiska odpadów na podstawie wymienionego planu zagospodarowania oraz niniejszej dyrektywy. Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki mające na celu, zgodnie z art. 7 lit. g) i art. 13, zamknięcie jak najszybciej składowisk, które nie uzyskały, zgodnie z art. 8, zezwolenia na kontynuację działania [działalności];

c) na podstawie zatwierdzonego planu zagospodarowania składowiska odpadów właściwe władze zatwierdzają niezbędne prace i wyznaczają okres przejściowy na zakończenie realizacji planu. Każde istniejące składowisko odpadów spełnia wymagania niniejszej dyrektywy, z wyjątkiem wymagań wymienionych w załączniku I pkt 1, w ciągu ośmiu lat od daty ustanowionej w art. 18 ust. 1;

d) i) w ciągu jednego roku od daty ustanowionej w art. 18 ust. 1 – art. 4, 5 i 11 i załącznik II stosuje się do składowisk odpadów niebezpiecznych;
ii) w ciągu trzech lat od daty ustanowionej w art. 18 ust. 1 – art. 6 stosuje się do składowisk odpadów niebezpiecznych”.

7 Artykuł 18 tej dyrektywy, zatytułowany „Transpozycja”, przewiduje w ust. 1:

„Państwa członkowskie wprowadzą w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy w terminie najpóźniej dwóch lat od momentu jej wejścia w życie. Niezwłocznie informują o tym Komisję.

[…]”.

8 Zgodnie z art. 19 dyrektywy 1999/31 weszła ona w życie z dniem 16 lipca 1999 r.

Postępowanie poprzedzające wniesienie skargi

9 W dniu 28 lutego 2012 r., po wielokrotnej wymianie korespondencji z władzami włoskimi, Komisja wystosowała do Republiki Włoskiej wezwanie do usunięcia uchybienia zgodnie z art. 258 TFUE, w którym opisała 102 istniejące w tym państwie członkowskim składowiska odpadów działające z naruszeniem art. 14 dyrektywy 1999/31.

10 W swoich pismach z dnia 11 maja i 8 czerwca 2012 r. władze włoskie potwierdziły stan 46 istniejących składowisk odpadów w rozumieniu rzeczonego art. 14.

11 W dniu 22 listopada 2012 r. Komisja wydała uzasadnioną opinię, na którą Republika Włoska odpowiedziała w dniach 24 stycznia 2013 r., 3 marca i 4 lipca 2014 r.

12 W świetle pewnych nieścisłości w odpowiedziach udzielonych przez władze włoskie oraz w następstwie wyroku z dnia 2 grudnia 2014 r., Komisja/Włochy (C-196/13, EU:C:2014:2407), w której Trybunał stwierdził, że Republika Włoska naruszyła art. 260 ust. 1 TFUE, w szczególności w odniesieniu do niektórych istniejących składowisk odpadów w rozumieniu art. 14 dyrektywy 1999/31, Komisja przesłała w dniu 19 czerwca 2015 r. uzasadnioną opinię uzupełniającą, w której uściśliła różnicę między postępowaniem w przedmiocie naruszenia w niniejszej sprawie a postępowaniem w sprawie, które doprowadziło do wydania przytoczonego powyżej wyroku. Komisja tam wskazała, że to przywołane orzeczenie dotyczyło spoczywającego na właściwych organach obowiązku wydania decyzji w sprawie każdego z przedmiotowych składowisk, której celem było albo zezwolenie na dalsze działanie tych składowisk, albo ich zamknięcie, zgodnie z art. 14 dyrektywy 1999/31. Uściśliła ona, że niniejsze postępowanie dotyczy tzw. obowiązków „ukończenia", a mianowicie obowiązków realizacji środków, które dane państwo członkowskie już przyjęło i które mogą mieć na celu, w zależności od danego składowiska, zarówno zezwolenie na dalsze funkcjonowanie danego składowiska, jak i jego zamknięcie. Zdaniem Komisji owe zobowiązania w zakresie ukończenia prac polegają zatem, w zależności od danego składowiska, albo na wdrożeniu środków niezbędnych do jego zamknięcia zgodnie z art. 14 lit. b) zdanie drugie tej dyrektywy, albo na przyjęciu środków niezbędnych do zapewnienia zgodności składowiska z tą dyrektywą w przypadkach, w których zezwolono na jego dalsze funkcjonowanie na mocy art. 14 lit. c) tej dyrektywy.

13 Po wydaniu dodatkowej uzasadnionej opinii Komisja wyznaczyła Republice Włoskiej termin na udzielenie odpowiedzi do dnia 19 października 2015 r., co Republika Włoska uczyniła pismami z dnia 20 października 2015 r., 9 września 2016 r. oraz 13 stycznia i 12 kwietnia 2017 r.

14 W odpowiedzi z dnia 9 września 2016 r. Republika Włoska dostarczyła kompletny wykaz istniejących składowisk odpadów podzielony na regiony i wymieniła cztery inne istniejące składowiska, które nie stanowią jednak przedmiotu tej procedury, ponieważ nie zostały uwzględnione w wezwaniu do usunięcia uchybienia.

15 W świetle odpowiedzi Republiki Włoskiej na dodatkową uzasadnioną opinię udzielonych w dniach 13 stycznia i 12 kwietnia 2017 r. Komisja wskazała, że sześć składowisk zostało doprowadzonych do stanu zgodności z dyrektywą 1999/31.

16 Biorąc jednak pod uwagę fakt, że 44 składowiska odpadów nadal nie spełniają warunku zgodności z przepisami dyrektywy 1999/31, Komisja zdecydowała o wniesieniu tej skargi.

W przedmiocie skargi

Argumentacja stron

17 Komisja przypomina, że na podstawie art. 14 dyrektywy 1999/31 państwa członkowskie powinny podejmować środki, aby istniejące składowiska odpadów, czyli składowiska, które posiadają zezwolenia lub które działały już przed dniem 16 lipca 2001 r., mogły kontynuować działalność po dniu 16 lipca 2009 r. wyłącznie w wypadku, gdy bezzwłocznie zostaną wdrożone środki, o których mowa w art. 14 lit. b) i c) tej dyrektywy. Artykuł ten ustanowił zatem system przejściowy w celu zapewnienia szybkiego dostosowania istniejących składowisk do wymogów tej dyrektywy.

18 Komisja uściśla, że niniejsze postępowanie w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego dotyczy jedynie zobowiązań w zakresie ukończenia, najpóźniej do dnia 16 lipca 2009 r., działań niezbędnych dla zamknięcia istniejących składowisk zgodnie z art. 14 lit. b) zdanie drugie dyrektywy 1999/31 lub realizacji działań niezbędnych w celu dostosowania do wymogów tej dyrektywy istniejących składowisk, które uzyskały zezwolenie na dalsze funkcjonowanie na mocy art. 14 lit. c) rzeczonej dyrektywy.

19 W odniesieniu, po pierwsze, do istniejących składowisk odpadów, które nie uzyskały zezwolenia na kontynuowanie działalności, zgodnie z art. 14 lit. b) zdanie drugie dyrektywy 1999/31 Republika Włoska powinna była przyjąć środki niezbędne do ich zamknięcia w możliwie najkrótszym terminie, a najpóźniej do dnia 16 lipca 2009 r., zgodnie z art. 7 lit. g) i art. 13 tej dyrektywy.

20 Po drugie, w odniesieniu do istniejących składowisk, które uzyskały zezwolenie na kontynuację działalności, art. 14 lit. c) tej dyrektywy stanowi, że jeżeli plan zagospodarowania został zatwierdzony i w związku z tym zezwolenie na kontynuację działalności zostało wydane, właściwe organy muszą zapewnić, aby wszystkie takie składowiska odpadów spełniały wymogi dyrektywy najpóźniej do dnia 16 lipca 2009 r.

21 W tym kontekście Komisja zauważa pewną dwuznaczność w środkach przyjętych przez władze włoskie, ponieważ w pewnych wypadkach decydowały one w pierwszej kolejności o przyjęciu planu rozwoju i w związku z tym zezwalały na kontynuację eksploatacji przedmiotowego składowiska, zanim, w drugiej kolejności, wydawały decyzję o jego zamknięciu. Termin „zagospodarowanie" był również stosowany nawet w przypadku składowisk odpadów, które były przedmiotem decyzji o likwidacji. W przypadku 22 z 44 składowisk, których dotyczy to działanie, niemożliwe byłoby zatem jednoznaczne określenie, czy jest to zamknięcie, czy kontynuacja działania.

22 W każdym wypadku Komisja zauważa, że w odniesieniu do 44 przedmiotowych składowisk albo prace niezbędne do dostosowania składowisk, których eksploatacja miała być kontynuowana zgodnie z dyrektywą 1999/31, nie zostały zakończone do dnia 19 października 2015 r. wskazanej w dodatkowej uzasadnionej opinii albo nie podjęto środków niezbędnych do zamknięcia składowisk, których zezwolenie na dalszą działalność nie zostało odnowione z naruszeniem art. 14 lit. b) i c) tej dyrektywy.

23 Republika Włoska nie zgadza się z twierdzeniami Komisji. Jeśli chodzi o utrzymywane naruszenie obowiązku wynikającego z art. 14 lit. b) i c) wspomnianej dyrektywy, polegającego na wydaniu ostatecznej decyzji w sprawie dostosowania lub zamknięcia istniejących składowisk i dwuznaczności w środkach przyjętych przez władze włoskie, Republika Włoska podnosi z jednej strony, że właściwe władze wydały ostateczną decyzję nakazującą zamknięcie 18 z 22 składowisk odpadów, podczas gdy cztery inne składowiska znajdujące się w regionie Apulia były przedmiotem ostatecznych decyzji, które przewidują ich dostosowanie do przepisów tej dyrektywy, a z drugiej strony, w odniesieniu do 22 innych składowisk wskazanych przez Komisję, że ta nie kwestionuje ważności ostatecznych środków odnoszących się do tych składowisk, lecz jedynie naruszenie obowiązku zakończenia prac związanych z zamknięciem przed upływem terminu wyznaczonego na dzień 16 lipca 2009 r.

24 W wielu przypadkach właściwe organy w pierwszej kolejności określały układ danego składowiska i zezwalały na jego eksploatację, zanim wydawały, w drugiej kolejności, decyzję o jego całkowitym zamknięciu z powodu niedostosowania w wyznaczonym terminie lub w następstwie zaprzestania działalności. Ostateczne zamknięcie przedmiotowego składowiska odpadów było w takim przypadku przeprowadzane zgodnie z przepisami jednego aktu, który zatwierdzał zarówno plan rozwoju, jak i plan zamknięcia, co wyjaśniałoby rzekomą dwuznaczność decyzji przytoczonych przez władze włoskie, która to dwuznaczność miała charakter jedynie formalny.

Ocena Trybunału

25 Zgodnie z art. 14 dyrektywy 1999/31 państwa członkowskie były zobowiązane do podjęcia środków, aby składowiska odpadów, które posiadały zezwolenia lub które już działały w czasie transpozycji tej dyrektywy, czyli najpóźniej w dniu 16 lipca 2001 r., mogły kontynuować działalność wyłącznie wówczas, jeżeli zostały podjęte wszystkie środki opisane w tym artykule, tak szybko, jak to możliwe, i nie później niż do dnia 16 lipca 2009 r.

26 Z orzecznictwa Trybunału wynika, że rzeczony art. 14 ustanawia przejściowy system o charakterze odstępstwa w celu ustanowienia zgodności tych wysypisk z nowymi wymogami środowiskowymi (wyrok z dnia 25 lutego 2016 r., Komisja/Hiszpania, C-454/14, niepublikowany, EU:C:2016:117, pkt 36 i przytoczone tam orzecznictwo).

27 W szczególności art. 14 lit. b) dyrektywy 1999/31 wymaga z jednej strony, aby właściwy organ podjął ostateczną decyzję w sprawie kontynuacji działalności na podstawie planu zagospodarowania i tej dyrektywy, a z drugiej strony, aby państwa członkowskie podjęły niezbędne środki w celu przeprowadzenia bezzwłocznie zamknięcia miejsc, które nie uzyskały zezwolenia na kontynuację działalności zgodnie z art. 8 tej dyrektywy.

28 Artykuł 14 lit. c) dyrektywy 1999/31 zasadniczo przewiduje, że na podstawie zatwierdzonego planu zagospodarowania składowiska odpadów właściwe władze zatwierdzają niezbędne prace i wyznaczają okres przejściowy na zakończenie realizacji planu, uściślając przy tym, że każde istniejące składowisko odpadów musi spełniać wymagania tej dyrektywy do dnia 16 lipca 2009 r.

29 W celu stwierdzenia uchybienia zobowiązaniom wynikającym z tej dyrektywy, zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału, jego istnienie należy oceniać w świetle sytuacji państwa członkowskiego, w jakiej znajduje się ono pod koniec terminu wyznaczonego w uzasadnionej opinii, wobec czego późniejsze zmiany nie mogą być brane pod uwagę przez Trybunał (wyrok z dnia 18 października 2018 r., Komisja/Rumunia, C-301/17, niepublikowany, EU:C:2018:846, pkt 42 i przytoczone tam orzecznictwo).

30 W niniejszej sprawie datą właściwą jest data wyznaczona w uzupełniającej uzasadnionej opinii, czyli 19 października 2015 r.

31 Republika Włoska podjęła rzeczywiście działania albo w celu zamknięcia składowisk, które nie uzyskały zezwolenia na kontynuację działalności, albo w celu przeprowadzenia niezbędnych prac zgodnie z planami zagospodarowania składowisk zatwierdzonymi przez właściwe organy.

32 Niemniej jednak między stronami jest bezsporne, że po pierwsze, składowiska odpadów znajdujące się w miejscowościach: Avigliano (de Serre Le Brecce), Ferrandina (Venita), Genzano di Lucania (Matinella), Latronico (Torre), Lauria (Carpineto), Maratea (Montescuro), Moliterno (Tempa La Guarella), Potenza (Montegrosso-Pallareta), Rapolla (d'Albero in Piano), Sant'Angelo Le Fratte (Farisi), Capistrello (Trasolero), Francavilla (Valle Anzuca), L'Aquila (Ponte delle Grotte), Canosa (CO.BE.MA), Torviscosa (spółka Caffaro), Corleto Perticara (Tempa Masone), Marsico Nuovo (Galaino), Matera (La Martella), Rionero in Volture (Ventaruolo), Salandra (Piano del Governo), Senise (Palomabara), Tito (Aia dei Monaci), Capestrano (Tirassegno), Castellalto (Colle Coccu), Castelvecchio Calvisio (Termine), Corfinio (Cannucce), Corfinio (Case querceto), Mosciano S. Angelo (Santa Assunta), S. Omero (Ficcadenti), Montecorvino Pugliano (Parapoti) i Torviscosa (La Valletta) nie zostały zamknięte w dniu 19 października 2015 r. zgodnie z przepisami dyrektywy 1999/31 i w dniu złożenia niniejszej skargi nadal nie były z nią zgodne.

33 Jeśli chodzi, po drugie, o składowiska odpadów położone w miejscowościach: Andria (D'Oria G. & C.), Bisceglie (CO.GE.SER), Andria (F.lli Acquaviva), Trani (BAT-Igea), Atella (Cafaro), Pescopagano (Domacchia), Tito (Valle del Forno), strony potwierdziły na rozprawie, że prace służące zapewnieniu zgodności tych składowisk odpadów z tą dyrektywą zostały zakończone w latach 2017 i 2018, czyli po dniu 19 października 2015 r.

34 Po trzecie, jeśli chodzi o składowiska odpadów położone w miejscowościach: Potenza (Montegrosso-Pallareta), Roccanova (Serre), Campotosto (Reperduso), San Mauro Forte (Priati), San Bartolomeo in Galdo (Serra Pastore) i de Trivigano (dawniej Cava Zof), Republika Włoska twierdziła na rozprawie, że składowiska te są zgodne z wymogami dyrektywy 1999/31. Tymczasem nawet gdyby Komisja miała możliwość zbadania dokumentów sporządzonych przez Republikę Włoską

w przededniu rozprawy, z których wynika, że składowiska te zostały rzeczywiście doprowadzone do stanu zgodności z przepisami tej dyrektywy, co zresztą Komisja podważała, należy zauważyć, że jest bezsporne, przy założeniu, że zostałoby to wykazane, iż owa zgodność została osiągnięta po dniu 19 października 2015 r.

35 Wreszcie w odniesieniu do argumentów przedstawionych przez Republikę Włoską w celu wyjaśnienia nieprzestrzegania jej zobowiązań wynikających z dyrektywy 1999/31 należy podkreślić, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału państwo członkowskie nie może powoływać się na sytuacje dotyczące wewnętrznego porządku dla uzasadnienia uchybienia zobowiązaniom i terminom wynikającym z prawa Unii (wyrok z dnia 18 października 2018 r., Komisja/Rumunia, C-301/17, niepublikowany, EU:C:2018:846, pkt 45 i przytoczone tam orzecznictwo).

36 Należy zatem stwierdzić, że skarga Komisji jest zasadna.

37 W świetle ogółu powyższych rozważań należy stwierdzić, że nie przyjmując w odniesieniu do składowisk odpadów położonych w miejscowościach: Avigliano (Serre Le Brecce), Ferrandina (Venita), Genzano di Lucania (Matinella), Latronico (Torre), Lauria (Carpineto), Maratea (Montescuro), Moliterno (Tempa La Guarella), Potenza (dwa składowiska, Montegrosso-Pallareta), Rapolla (Albero in Piano), Roccanova (Serre), Sant'Angelo Le Fratte (Farisi), Campotosto (Reperduso), Capistrello (Trasolero), Francavilla (Valle Anzuca), L'Aquila (Ponte delle Grotte), Andria (D'Oria G. & C.), Canosa (CO.BE.MA), Bisceglie (CO.GE.SER), Andria (F.lli Acquaviva), Trani (BAT-Igea), Torviscosa (spółka Caffaro), Atella (Cafaro), Corleto Perticara (Tempa Masone), Marsico Nuovo (Galaino), Matera (La Martella), Pescopagano (Domacchia), Rionero in Volture (Ventaruolo), Salandra (Piano del Governo), San Mauro Forte (Priati), Senise (Palomabara), Tito (Aia dei Monaci), Tito (Valle del Forno), Capestrano (Tirassegno), Castellalto (Colle Coccu), Castelvecchio Calvisio (Termine), Corfinio (Cannucce), Corfinio (Case querceto), Mosciano S. Angelo (Santa Assunta), S. Omero (Ficcadenti), Montecorvino Pugliano (Parapoti), San Bartolomeo in Galdo (Serra Pastore), Trivigano (dawniej Cava Zof) i Torviscosa (de La Valletta), wszystkich koniecznych środków w celu zamknięcia bez zbędnej zwłoki, zgodnie z art. 7 lit. g) i art. 13 dyrektywy 1999/31, tych spośród składowisk odpadów, które nie uzyskały zezwolenia na dalsze prowadzenie działalności na podstawie art. 8 tej dyrektywy, lub wszystkich koniecznych środków niezbędnych w celu zapewnienia zgodności z ową dyrektywą tych z wymienionych składowisk, które uzyskały zezwolenie na dalszą działalność, bez uszczerbku dla przesłanek określonych w pkt 1 załącznika I do tej samej dyrektywy, Republika Włoska uchybiła zobowiązaniom ciążącym na niej na mocy art. 14 lit. b) i c) dyrektywy 1999/31.

W przedmiocie kosztów

38 Zgodnie z art. 138 § 1 regulaminu postępowania przed Trybunałem kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ Komisja wniosła o obciążenie Republiki Włoskiej kosztami postępowania, a Republika Włoska przegrała sprawę, należy tę ostatnią obciążyć kosztami postępowania.

Z powyższych względów Trybunał (piąta izba) orzeka, co następuje:

1) **Nie przyjmując w odniesieniu do składowisk odpadów położonych w miejscowościach: Avigliano (Serre Le Brecce), Ferrandina (Venita), Genzano di Lucania (Matinella), Latronico (Torre), Lauria (Carpineto), Maratea (Montescuro), Moliterno (Tempa La Guarella), Potenza (dwa składowiska, Montegrosso-Pallareta), Rapolla (Albero in Piano), Roccanova (Serre), Sant'Angelo Le Fratte (Farisi), Campotosto (Reperduso), Capistrello (Trasolero), Francavilla (Valle Anzuca), L'Aquila (Ponte delle Grotte), Andria (D'Oria G. & C.), Canosa (CO.BE.MA), Bisceglie (CO.GE.SER), Andria (F.lli Acquaviva), Trani (BAT-Igea), Torviscosa (spółka Caffaro), Atella (Cafaro), Corleto Perticara (Tempa Masone), Marsico Nuovo (Galaino), Matera (La Martella), Pescopagano (Domacchia), Rionero in Volture (Ventaruolo), Salandra**

(Piano del Governo), San Mauro Forte (Priati), Senise (Palomabara), Tito (Aia dei Monaci), Tito (Valle del Forno), Capestrano (Tirassegno), Castellalto (Colle Coccu), Castelvecchio Calvisio (Termine), Corfinio (Cannucce), Corfinio (Case querceto), Mosciano S. Angelo (Santa Assunta), S. Omero (Ficcadenti), Montecorvino Pugliano (Parapoti), San Bartolomeo in Galdo (Serra Pastore), Trivigano (dawniej Cava Zof) i Torviscosa (de La Valletta), wszystkich koniecznych środków w celu zamknięcia bez zbędnej zwłoki, zgodnie z art. 7 lit. g) i art. 13 dyrektywy Rady 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów, tych spośród składowisk odpadów, które nie uzyskały zezwolenia na dalsze prowadzenie działalności na podstawie art. 8 tej dyrektywy, lub wszystkich koniecznych środków niezbędnych w celu zapewnienia zgodności z ową dyrektywą tych z wymienionych składowisk, które uzyskały zezwolenie na dalszą działalność, bez uszczerbku dla przesłanek określonych w pkt 1 załącznika I do tej samej dyrektywy, Republika Włoska uchybiła zobowiązaniom ciążącym na niej na mocy art. 14 lit. b) i c) dyrektywy 1999/31.

2) **Republika Włoska zostaje obciążona kosztami postępowania.**

Podpisy